

Гродзеншчына / Спявае Панямонне

У Гродзенскім абласным метадычным цэнтры народнай творчасці адбылася прэзентацыя кнігі "Гродзеншчына спяваючая" Марыны Петуховай і Марка Копы, якую ладзіў аддзел краязнаўства Гродзенскай абласной навуковай бібліятэкі імя Яўхіма Карскага.

Да кнігі вельмі добра стасуецца слова "першая". Упершыню не толькі на Гродзеншчыне, але і ва ўсёй Беларусі з'явілася даследаванне па гісторыі становлення і развіцця харавой культуры рэгіёна. Выданне засведчыла і наяўнасць першай творчай дынастыі даследчыкаў на гродзенскіх землях: бацька і дачка, падрыхтавалі ўнікальную кнігу, якая, не паспеўшы выйсці, адразу ж стала бібліяграфічнай рэдкасцю.

Амаль 30 гадоў Марк Аляксандравіч узначальваў Абласны метадычны цэнтр народнай творчасці, 10 гадоў выкладаў у абласным культасветучылішчы, а ў яго кампазітарскім багажы каля дзвюх соцень песень. У 1993 — 1998 гадах Коп быў абраны старшынёй Рэспубліканскага Савета дырэктараў абласных метадычных цэнтраў народнай творчасці пры Інстытуце праблем культуры. Таксама Марк Аляксандравіч — ініцыятар і кіраўнік клуба творчай інтэлігенцыі "Грані" Гродзенскага абласнога метацэнтра.

Марына Аляксандраўна працавала артысткай хора Белдзяржтэлерадыёкампаніі, Гродзенскай капэлы, з 1998 года — выкладчык харавых дысцыплін Гродзенскага музычнага каледжа. У 2008 годзе яна стала лаўрэатам прэміі імя Аляксандра Дубко Гродзенскага аблвыканкама "За творчыя дасягненні ў галіне культуры і мастацтва" ў намінацыі "Настаўнік года". Яе стараннямі быў створаны Маладзёжны акадэмічны хор "Акварэль" (ён мае статус "народнага") і на працягу васьмі гадоў Марына Маркаўна была мастацкім кіраўніком і дырыжорам калектыву. Выхаванцы Марыны Маркаўны па класу вакалу і пастаноўкі голасу неаднаразо-

Падчас прэзентацыі кнігі "Гродзеншчына спяваючая".

фрагмент экспазіцыі Кулішоўскай бібліятэкі-музея.

га маштабу?) Выкарыстоўваем шчаслівы шанц. Чытачка Алена Грэцкая раней кіравала фермай, цяпер — пенсіянерка, у кніжнай чародцы яна першая. Доўга выбірае чытво. Кожная скрынка, дарэчы, мае жанравыя ўказальнікі на роднай мове. Ды яшчэ і бібліятэкаркі парадамі дапамагаюць. Грэцкая задаволена. Хоць і лета, грады ўвагі патрабуюць, але і для чытання час заўжды знойдзецца. Так што Алена Мікалаеўна — чытачка пажыццёвая і дасведчаная. Такія для бібліятэкараў — на вагу золата.

Мы ж цяпер ведаем, як павінен працаваць бібліюс.

(Не)лірычнае адступленне Кастуся Анатанавіча

Пабачыўшы ўпершыню ў жыцці бібліюса, пераканаўся, што ў такім фармаце (некалькі скрынак з кнігамі ў звычайным мікрааўтобусе) ён ніколі не зможа замяніць стацыянарную бібліятэку. Не кажу пра асветніцкую працу (зразумела, што на яго базе не створыш краязнаўчае фарміраванне ці клуб чытальнікаў) — усяго толькі пра кнігавыдачу гаворка. Можа, у такой сітуацыі варта было б прапанаваць у якасці платнай паслугі электронныя кнігі з магчымасцю арэнды рыдараў ці планшэтаў? І часта не трэба прыязджаць у аддаленую вёску, і асартымент друкаваных кніг можна не павялічваць. А пакуль у якасці рэкламы сваіх твораў маладым беларускім пісьменнікам хочацца прапанаваць хаця б некалькі разоў на год праехацца з бібліюсам. Пераканы, ім будзе цікава даведацца пра попыт на іх кнігі ў сельскіх жыццях.

"Сектар" у Хвінявічах

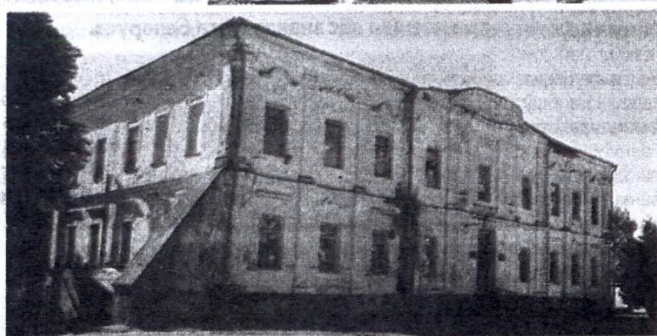
Закарцела паглядзець, як адрамантаваны клуб у **Хвінявічах**. Адрамантаваны цудоўна! Ягоны кіраўнік Алена Сіўка яшчэ не прывычалася да таго, што кіруе "сектарам па арганізацыі да-

Аляксандр Камароў.

У Харэўшчых працуе бібліюс.

Развіліўшася сядзіба.

Алена Сіўка ля абноўленага клуба ў Хвінявічах.

Працяг матэрыялаў аўтатура журналістаў "К" па ўстановах культуры Гродзеншчыны чытайце ў наступных нумарах.

У кожнай вобласці — свае экзоты, народжаныя аптымізацыяй. Нас жа зацікавіла іншае, сапраўды карыснае для калег Алены Іосіфаўны з іншых абласцей. Справа ў тым, што "сектар" не мае праблем з наладжваннем начных дыскатэк для падлеткаў. Мы вельмі здзівіліся. Звычайна,

дыскатэк толькі скаргі і просьбы вырашыць праблему на міжмуніцэпальным узроўні. А тут — ніякіх енкаў!

Вось хвінявіцкі дыскатэчны "рэцэпт": правядзенне разавых начных мерапрыемстваў санкцыянуюць старшыня сельсавета Аляксандр Ядзейка і ўчастковы

выніку дыскатэкі ладзяцца раз на месяц ды ў святочныя дні. І ніякіх забарон! Можа, і ў іншых, рэгіёнах асмяляюць?

Так што гадавы план па аказанні платных паслуг — сорок мільёнаў рублёў — выкананы ўжо роўна напалову. Хутка ў Хвінявічах і батут з'явіцца. Чым большы план — тым больш крэатыву ў дзейнасці. У працяг гэтай высновы Алена Сіўка паведаміла, што днямі ў клубных сценах "сектара" прайшоў аншлававы (чытай — эканамічна выгадны) спектакль БГТРЛ. Пра дадзеную крэатыўную цікавостку — гаворка асобная. Работнікі культуры тых раёнаў, дзе ўсё, як і ва ўсіх, увага!

Што такое БГТРЛ?

Гэта Беларускі гульнявы тэатр роставых лялек, заснаваны Іванам Каско. Мы пісалі пра ягоны праект, калі ён толькі пачаў ажыццяўляцца. Але паўтарэнне — маці навування (у дадзеным выпадку — практыкаарыентаванага). Таму нагадаем, што Іван Каско — намеснік дырэктара Дзяржаўскага Цэнтра культуры і народнай творчасці па камерцыйнай дзейнасці. Тая сітуацыя, калі пасада з дакладнасцю перадае сутнасць справы, якой нястомна займаецца Іван Іванавіч. Летась ягоная ініцыятыва прынесла аддзелу 120 мільёнаў рублёў чыстага прыбытку. А цяпер патлумачым, як гэта адбылося.

Каско кіруе ўзорнай тэатральнай студыяй "Мелодыя душы". Студыя мае на сёння два адгалінаванні: узорны гульнявы тэатр

правесці урокі па правілах дарожнага руху, музычныя спектаклі, дні нараджэння і г.д. Перавага, натуральна, аддаецца свайму раёну. А ў любую кропку тэатры накіроўваюцца пасля ўзгаднення з аддзелам і так, каб гастролі не заміналі артыстам вучыцца ў школе. Што, такая пастаноўка справы ўражае? А інакш і быць не можа. Ну не існуе больш у Беларусі тэатра роставых лялек.

Менавіта з гэтай прычыны Іван Каско называе яго "Беларускім", настойліва адстойваючы гэту прыналежнасць яшчэ і з той прычыны, што можа прапанаваць глядачу дзеі на беларускай мове.

Калі казаць пра канкрэтны спектакль, скажам, у Слуцку, збор з прадстаўлення, дзе і лялькі былі, і бурбалкі, склаў 20 мільёнаў рублёў, у Старобіне — чатыры мільёны. Канешне, ладная частка заробленых сродкаў вяртаецца "Мелодыі душы" ў выглядзе сучаснай апаратуры, што цалкам заканамерна. Вось такая бухгалтэрыя. Быць першым заўжды цяжка, але эканамічна выгадна.

Як сам Іван Каско каза, яму да пенсіі — аж 15 гадоў. І ёсць у яго заветная мара: адкрыць прафесійны тэатр. Як вы думаеце, здзейсніцца задуманае?

Агульнае (не)лірычнае заключэнне

Аўтатуры не перастаюць нас здзіўляць. Падаецца, і пісалі мы пра Беларускі гульнявы тэатр роставых лялек, аднак з гадамі не прыйшла справа ў заняпад. Праект развіваецца, становіцца ўсё больш самадастатковым. І хто пасля гэтага стане сцвярджаць, што ў індывідуальнага прадпрымальніка больш ініцыятывы, чым у дзяржаўнага служачага? Галоўнае — творцам застацца пры любых жыццёвых сітуацыях. Тады нават ад мыльных бурбалак толькі немалы будзе. Дарэчы, цяпер кожная бурбалка ў тэатра ўтрымлівае невялічкі агеньчык. Ніколі такога не бачылі. А вы?

Фота аўтараў